

Uchwała Nr III/15/18
Rady Gminy Miedziana Góra
z dnia 28 grudnia 2018 roku

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny 2019 – 2021
w Gminie Miedziana Góra

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn.zm.), art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998) **Rada Gminy Miedziana Góra** uchwala co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Miedziana Góra.

§ 3.

1. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Miedzianej Górze.
2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy
mgr Rafał Micigolski

*Uzasadnienie
do Uchwały Nr III/15/18
Rady Gminy Miedziana Góra
z dnia 28 grudnia 2018 roku*

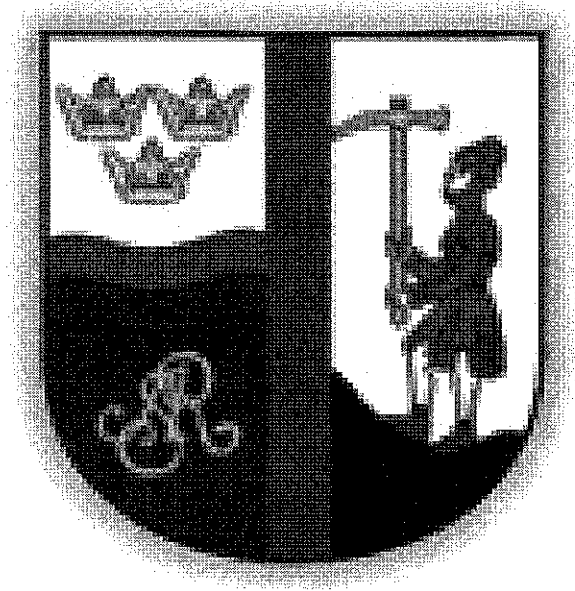
Zgodnie z treścią art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018r. poz. 998) do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

*Przyjęcie programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 przewiduje rozwój działań profilaktycznych mających na celu wzmocnienie rodziny z grupy ryzyka, zapobieganie narastaniu kryzysu poprzez pracę z rodziną naturalną oraz zapewnienie każdemu dziecku prawa do stabilnego, trwałego i rodzinnego środowiska wychowawczego. Zakłada się, iż realizacja programu w kilkuletniej perspektywie ograniczy liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.
Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie uchwały jest zasadne.*

**Przewodniczący
Rady Gminy
mgr Rafał Micigalski**

Załącznik do uchwały Nr III/15/18
Rady Gminy Miedziana Góra
z dnia 28 grudnia 2018 roku

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2019-2021**

Przewodniczący
Rady Gminy
mgr Rafał Micigolski

I. WSTĘP

Rodzina jako wspólnota najbliższych sobie osób odgrywa jedną z najważniejszych ról w życiu każdego człowieka i jest najtrwalszą wartością w kontekście życia społecznego.

To właśnie w rodzinie dziecko wzrasta doświadczając i ucząc się pierwszych relacji międzyludzkich. W codzienności rodzinnego domu dziecko, rosnąc pod okiem swoich rodziców, w otoczeniu rodzeństwa i innych członków rodziny, poznaje wartości społeczne, które stanowią będą fundament w budowaniu własnego systemu norm i zachowań. Ten z kolei będzie w konkretny sposób wpływał na jakość egzystencji dorosłego człowieka spełniającego w społeczeństwie najróżniejsze role. To rodzina jest elementarną grupą społeczną, której dorośli członkowie, poprzez własny przykład funkcjonowania oraz wybór konkretnej koncepcji w wychowaniu, wywierają bezpośredni wpływ na rozwój psychiczny i fizyczny dziecka, na uznawane i przyjmowane przez nie normy oraz spełniane role determinujące późniejsze zachowania społeczne. W rodzinie kształtuje się osobowość człowieka i to ona stanowi dla dziecka podstawę budowania poczucia własnej wartości. Jest ona również niezastąpionym źródłem zainteresowań, pomysłowości, otwartości na drugiego, poczucia bezpieczeństwa i wielu innych cech osobowych, dzięki którym o wiele łatwiej poradzić sobie w codziennych sytuacjach społecznych bądź przetrwać pomyślnie trudne chwile kryzysów, które mogą wystąpić w każdym okresie życia ludzkiego. Determinantem funkcjonowania każdej osoby są wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny. Dezorganizacja systemu rodzinnego stanowi zatem podstawę zaburzeń w realizacji podstawowych zadań i pełnieniu ról, które w rodzinach dysfunkcyjnych często w wyraźny sposób odbiegają od przyjętych oczekiwań społecznych. Priorytetem jest nabycie prawidłowych wzorców, umiejętność konstruktywnego radzenia sobie z problemami i wynikającymi z nich emocjami w sposób społecznie akceptowany.

Rodzina, jako grupa społeczna odgrywa rozstrzygającą rolę w kształtowaniu osobowości młodych ludzi, tworzeniu lub niwelowaniu deficytów różnego rodzaju, powinna być wspierana przez kompetentne podmioty. Powinny one posiadać odpowiednie instrumenty potrzebne do weryfikowania obszarów destrukcyjnych, tak aby można je było szybko zauważyć i pozytywnie rozwiązać.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 w/cyt. ustawy do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny jest jednym z elementów realizacji postanowień ustawy. Program ma na celu zbudowanie spójnego

systemu pomocy rodzinie angażującego zasoby gminy. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miedziana Góra na lata 2019-2021 jest strategicznym dokumentem Gminy Miedziana Góra opracowanym w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku.

Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.

Podmiotem realizującym ten cel na poziomie gminy Miedziana Góra jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze. Podstawowym zadaniem GOPS jest bezpośrednie organizowanie i wykonywanie zadań związanych z zaspokojeniem potrzeb jednostek i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej poprzez rozpoznawanie tych potrzeb, bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń w formie pieniężnej, rzeczowej i usługowej. Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganiu osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie.

Niniejszy Program jest propozycją zintegrowanych kierunków działań realizowanych w zakresie opieki nad dziećmi i rodziną na terenie gminy Miedziana Góra.

Podstawy prawne programu:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2018, poz. 998 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz.1508 ze zm.);
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390)
- Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 08 marca 1990 r. (Dz.U. 2018, poz.994);
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz.U. 2018, poz.2137)

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

W Gminie Miedziana Góra edukacja szkolna realizowana jest przez gimnazja , szkoły podstawowe i przedszkola. Dobrze wyposażona jest baza sportowa która tworzy możliwości samorealizacji, rozwoju zainteresowań oraz udziału w różnorodnych imprezach kulturalnych i sportowych.

Gmina posiada dobrze działający system pomocy społecznej, w tym instytucje, placówki i programy działające na rzecz osób bezrobotnych, starszych, niepełnosprawnych, bezdomnych, rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, czy też osób wykluczonych bądź zagrożonych marginalizacją społeczną. W gminie Miedziana Góra funkcjonują świetlice środowiskowe prowadzone przez organizacje pozarządowe. Placówki te nie tylko organizują dzieciom czas wolny i pomoc w nauce, ale również współpracują z rodzicami dzieci.

Zadania w zakresie wspierania rodziny w procesie wychowania i opieki poprzez prowadzenie działań ograniczających występowanie zachowań problemowych u dzieci i młodzieży prowadzone są przez placówkę wsparcia dziennego w Centrum Kulturalno – Sportowym w Kostomłotach Pierwszych. Opieką i różnego rodzaju zajęciami każdego roku objętych jest 30-ro dzieci. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze.

Dla potrzeb programu opracowano Kartę Diagnostyczną zawierającej informacje nt. liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, ilość dzieci z terenu gminy Miedziana Góra umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz Funduszu Alimentacyjnego.

	2015	2016	2017
Liczba mieszkańców gminy Miedziana Góra	11131	11219	11305
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	311 (884 osób)	297 (803 osoby)	287 (740 osób)
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	567	689	651

Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego	-	949	965
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	38	34	32
Liczba dzieci zamieszkujących w gminie Miedziana Góra w wieku 0-6	721	702	687
Liczba młodzieży zamieszkującej w gminie Miedziana Góra w wieku 7-17	1474	1481	1518
Liczba dzieci/młodzieży z terenu gminy Miedziana Góra umieszczonych w pieczy zastępczej	7	7	7
Liczba dzieci/młodzieży z terenu gminy Miedziana Góra umieszczonych w pieczy zastępczej w danym roku	2	2	0

Analiza danych zawartych w powyższej tabeli pozwala stwierdzić że liczba mieszkańców gminy Miedziana Góra systematycznie wzrasta. Osoby niepełnoletnie (od 0 do 17 lat) stanowią średnio 19,5 % ogółu mieszkańców.

Dane zebrane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wskazują, że z pomocy społecznej korzystało w 2015 roku – 7,9% , w 2016 roku- 7,15 %, w 2017 roku – 6,5% mieszkańców gminy. Obserwuje się nieznaczny spadek osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo wychowawcze) utrzymuje się na tym samym poziomie.

Główne przyczyny korzystania z pomocy społecznej w latach 2015-2017

Problem rodziny	Liczba rodzin		
	2015	2016	2017
Ubóstwo	190	183	154
Bezrobocie	130	109	92
Niepełnosprawność	95	99	103
Długotrwała lub ciężka choroba	79	86	79
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w tym:	29	23	19
- rodziny niepełne	6	6	6
- rodziny wielodzietne			
Alkoholizm	15	16	14
Sytuacja kryzysowa	2	2	1
Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	5	4	1
Bezdomność	5	5	4
Narkomania	1	1	0
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	310	296	282

Analizując powyższe zestawienie z trzech kolejnych lat do głównych przyczyn korzystania z pomocy społecznej należy ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. Problemy te jednocześnie generują wiele innych niebezpiecznych dysfunkcji społecznych. Na podstawie zestawienia danych z trzech kolejnych lat można stwierdzić, że liczba osób korzystających z pomocy GOPS nieznacznie spada.

Na podobnym poziomie pozostaje odsetek rodzin, w których przyczyną kryzysu jest problem uzależnienia od alkoholu, gdzie ze szczególną uwagą traktowane są rodziny z problemem alkoholowym, w których pozostają dzieci.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, dotyka znaczną liczbę rodzin i traktowana jest przez służby społeczne priorytetowo, gdyż dotyczy najsłabszej grupy jaką są dzieci.

Na terenie gminy Miedziana Góra od 2013 roku zatrudniony jest asystent rodziny. Głównym celem jego pracy jest zapewnienie wsparcia i pomocy rodzinie a rezultatem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnymi oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu

i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny. Od 2013 roku do XI.2018 wsparciem asystenta rodziny objętych było 28 rodzin z terenu gminy Miedziana Góra.

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2015-2017

Rok	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
2015	17	30
2016	17	25
2017	13	16

Wspieranie rodziny, w ramach asystenta rodziny jest procesem długotrwałym, dającym bardzo trudno osiągalne i wymierne efekty działania, powodującym doprowadzenie rodziny do istotnych zmian postępowania członków rodziny i ich sytuacji życiowej, niwelowania destruktywnych zachowań członków rodziny, samodzielności w realizowaniu spraw rodzinnych, podniesieniu jakości życia członków rodziny.

Czas pracy asystenta z rodziną w latach 2015-2017

Czas pracy asystenta	Liczba rodzin		
	2015	2016	2017
Do 3 miesięcy	2	1	0
Od 3 miesięcy do 12 miesięcy	2	1	2
Powyżej 12 miesięcy	13	15	11

W roku 2017 r. spośród rodzin wspieranych przez asystenta 5 to rodziny niepełne (3 rodziny, w których opiekę nad dziećmi sprawowały wyłącznie matki i 2 rodziny, w których opiekę nad dziećmi sprawowali wyłącznie ojcowie oraz 7 rodzin pełnych. Wśród objętych działaniami asystenta rodziny w 2017 roku nie było rodzin wielodzietnych. W 1 rodzinie asystent zakończył działania ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę.

Źródła danych statystycznych:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze
- Urząd Gminy w Miedzianej Górze (ewidencja ludności),
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – piecza zastępcza.

III. Analiza SWOT Lokalnego Systemu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem.

Mocne strony:

- Liczne i otwarte na współpracę organizacje pozarządowe, prowadzące placówki opiekuńczo – wychowawcze wsparcia dziennego oraz programy i projekty z zakresu wspierania rodziny.
- Dostępność do bezpłatnego poradnictwa, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe.
- Rozwijający się system pieczy zastępczej.
- Realizacja programów osłonowych i profilaktycznych.
- Wykwalifikowana kadra pomocy społecznej.
- Dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych świadczonych rodzinom.
- Zabezpieczenie w budżecie gminy niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny.
- Otwartość Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na współpracę ze środowiskiem lokalnym.
- Ogólnie dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Słabe strony:

- Mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.
- Brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego.
- Zbyt mała aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych.
- Niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego oraz socjoterapii dla młodzieży
- zagrożonej demoralizacją

Szanse:

- Utrzymanie zatrudnienia asystenta rodziny.
- Rozwijanie działań „Klubu Młodzieżowego Wolna Strefa” w Kostomłotach Pierwszych jako placówkę wsparcia dziennego.
- Wykorzystanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego na przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin zagrożonych.
- Możliwość pozyskiwania środków pozabudżetowych na projekty wspierające rodzinę
- Tworzenie nowych form pracy z rodziną.

Zagrożenia:

- Brak możliwości zaspokojenia uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych rodzin
- Osłabianie się funkcji opiekuńczej rodziny.
- Pojawiające się nowe problemy w rodzinach
- Niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny i pomocy społecznej.
- Brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2019-2021. Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działania mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny, biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

Zasadą nadrzędną Programu jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań. Zakłada się, że skuteczność działań w zakresie przeciwdziałania dysfunkcji rodziny będzie osiągnięta w szczególności poprzez wczesne podejmowanie działań profilaktycznych przed wystąpieniem problemu oraz pracę z dziećmi oraz ich rodzicami w ich środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym. Celem działań jest zapobieganie powstawania sytuacji mających niekorzystny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, wsparcie jej w zakresie występujących niedomagań, zabezpieczenie potrzeb, wpływanie na poprawę trybu i jakości życia, pomoc we wzmocnieniu jej wydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka.

V. CELE PROGRAMU

Cel główny Programu:

Rozwijanie spójnego systemu rozwiązań sprzyjających prawidłowemu realizowaniu funkcji rodziny.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin z problemem ubóstwa.
2. Wzmocnienie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodzin.
3. Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo.
4. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy.
5. Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym.

Zapobieganie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin z problemem ubóstwa.

Zadania:

- Stałe diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin.
- Zapewnienie bezpieczeństwa materialno-bytowego rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości.
- Objęcie pomocą dzieci w szczególności w formie dożywiania, zaopatrzenia w podręczniki szkolne, organizowanie wypoczynku w okresie wolnym od nauki, umożliwianie korzystania z organizowanych form spędzania czasu wolnego.
- Praca z rodziną poprzez prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej oraz pracę asystenta rodziny.
- Pomoc w zapewnieniu odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom tego wymagającym.
- Monitoring funkcjonowania i wydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin oparty na zaangażowaniu i współpracy wszystkich podmiotów działających na rzecz dobra i bezpieczeństwa dziecka i rodziny.
- Zapewnienie rodzinom dostępu do specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.
- Podejmowanie działań w zakresie aktywności społeczno-zawodowej rodzin.

Realizatorzy: GOPS, PUP, Rada Gminy, Urząd Gminy, Placówki oświatowe, Poradnie pedagogiczno-psychologiczne.

Wzmocnienie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodzin

Zadania:

- Systematyczne diagnozowanie warunków życia rodzin, ich potrzeb i oczekiwań oraz udzielanie im stosownej pomocy.
- Rozwijanie systemu wsparcia i specjalistycznego poradnictwa dla rodzin, w tym psychologicznego i prawnego.
- Wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej działającej na rzecz wspomagania rodzin oraz umacniania w nich więzi rodzinnych.
- Promowanie wartości rodzinnej poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych mających na celu wymianę doświadczeń, uczenie i pogłębianie umiejętności opiekuńczo wychowawczych, poprawianie relacji rodzic-dziecko.
- Prowadzenie kampanii medialnych (ulotki, plakaty, artykuły prasowe) na rzecz umacniania rodziny i przeciwdziałania powstawania dysfunkcji.
- Podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
- Zapewnienie opieki nad dziećmi rodziców pracujących.
- Podejmowanie działań zapobiegających niedostosowaniu społecznemu dzieci.
- Tworzenie i współfinansowanie placówek wsparcia dziennego takich jak: kluby, świetlice dla dzieci.
- Realizacja na terenie gminy programów zdrowotnych, udział w programach wspierania rodzin.
- Podejmowanie działań przeciwdziałających przemocy w rodzinie i uzależnieniom.
- Doskonalenie zawodowe pracowników podmiotów zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.
- Podejmowanie współpracy i wypracowywanie zasad wspólnego działania wszystkich podmiotów działających na rzecz umacniania rodzin.
- Rozwój i wykorzystywanie gminnej bazy sportowej w celach aktywności ruchowej i rekreacyjnej.

Realizatorzy: GOPS, Świetlice środowiskowe, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy Miedziana Góra, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, Placówki oświatowe.

Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo

Zadania:

- Praca socjalna z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, prowadzona przez pracowników socjalnych.
- Przydzielenie asystenta rodziny w przypadku zagrożenia odebraniem dziecka do pieczy zastępczej lub umożliwienia powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
- Podejmowanie działań w celu zapewnienia nadzoru kuratora nad nieletnimi pozbawionymi dostatecznej opieki ze strony rodziców.
- Współdziałanie podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny celem przepływu informacji i podjęcie stosownych działań.
- Organizowanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego w szkole oraz w placówkach specjalistycznych dla dzieci z rodzin niewydolnych.
- Tworzenie i wspieranie działalności świetlic i placówek wsparcia dziennego oraz organizowanie w nich pomocy i opieki dla dzieci w godzinach poza szkolnych.
- Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową
- Wzmocnienie działań interdyscyplinarnych na rzecz rodzin przeżywających trudności
- Mobilizowanie rodziców do korzystania z programów korekcyjno-edukacyjno-terapeutycznych oraz specjalistycznej konsultacji.
- Priorytetowe przyjmowanie do placówek przedszkolnych dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo.
- Organizowanie wobec dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo w szkole dostępnych form wsparcia (kółka zainteresowań, zajęcia wyrównawcze i inne).

Realizatorzy: GOPS, Placówki oświatowe, Urząd Gminy, Poradnie psychologiczno-pedagogiczna, Świetlice środowiskowe

Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy

Zadania:

- Realizacja programów dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem adresowanych do dzieci.
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii w szczególności dla dzieci

i młodzieży.

- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy.
- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- Organizowanie prelekcji w szkołach przez specjalistów zajmujących się rozwiązywaniem problemów w tym zakresie.
- Promocja pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie w szkole zajęć, imprez, spotkań ukierunkowanych na wspieranie i prawidłowy rozwój i postawę społeczną młodego człowieka.
- Ustawiczne szkolenie nauczycieli w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
- Monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży.
- Promocja instytucji udzielających pomocy w przypadkach zaistnienia zjawiska przemocy.
- Współpraca wszystkich instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy.
- Wspieranie rozwoju i działania podmiotów udzielających wsparcia osobom i rodzinom znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Realizatorzy: GOPS, Policja, Placówki oświatowe, GKRPA, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Zespół Interdyscyplinarny.

Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym

Zadania:

- Wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych.
- Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych poprzez stworzenie usług i ulg wspierających ich proces edukacyjny.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych i wycieczek, udział w projektach)
- Wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży, w tym udział placówek oświatowych w projektach.
- Realizowanie przez szkołę programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci

i Realizowanie programów prozdrowotnych.

- Udzielanie psychologicznego i pedagogicznego wsparcia uczniom znajdujących się w sytuacjach tego wymagających oraz ich rodzicom.
- Podejmowanie przez szkołę działań mających na celu kształtowanie właściwego zachowania nawyków i postaw życiowych.
- Podejmowanie przez szkołę współpracy z innymi podmiotami w zakresie rozwiązywania problemów uczniów z rodzin niedomagających.
- Prowadzenie świetlic szkolnych oraz organizowanie tam zajęć i pomocy dla uczniów.
- Organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów z trudnościami.
- Organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców ze specjalistami.
- Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów społecznych poprzez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem.
- Inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.
- Podejmowanie działań mających na celu integrację dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Realizatorzy: GOPS, Placówki oświatowe, Urząd Gminy.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Rodziny wychowujące dzieci, a w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone ubóstwem, problemem uzależnień czy przemocą zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

VII. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Założenia Programu Wspierania Rodziny w ramach swoich kompetencji winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty, w szczególności realizujące zadania na zlecenie Gminy Miedziana Góra oraz osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

Przy realizacji Programu współpracować winny:

a) podmioty publiczne: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej , przedszkola publiczne, szkoły

podstawowe i gimnazjalne, prokuratura, policja, sądy.

b) podmioty niepubliczne: przedszkola i szkoły niepubliczne, organizacje pozarządowe działające w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe działające w zakresie pomocy społecznej, edukacji kluby i organizacje sportowe, kościoły i związki wyznaniowe,

c) samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym, i inne: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

W realizacji swoich zadań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet, także wówczas gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

Program jest zobowiązaniem samorządu gminy i jego jednostek do realizacji przyjętych celów, a także ma za zadanie stymulować do ukierunkowanych działań na rzecz dziecka i rodziny.

VIII. ZASADY FINANSOWANIA

Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków:

- budżetu Gminy Miedziana Góra
- dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- funduszy Unii Europejskiej,
- innych środków pozyskanych w ramach konkursów dotacyjnych.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

IX. EWALUACJA I OCENA PROGRAMU

Monitoring Programu prowadzony będzie corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań opisanych w niniejszym Programie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze w terminie do 31 marca każdego roku, sporządzi sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny.

Monitorowanie działań będzie dokonywane również poprzez analizę następujących danych:

1. Ilość porad udzielanych w gminnych instytucjach samorządowych lub w organizacjach pozarządowych realizujących zadania na zlecenie miasta.
2. Ilość interwencji kryzysowych.
3. Liczba osób uczestniczących w konferencjach, szkoleniach.
4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z określeniem przyczyn oraz struktury tych rodzin.
5. Liczba rodzin niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo.

6. Liczba rodzin, doświadczających przemocy domowej.
7. Liczba dzieci objętych pomocą społeczną.
8. Liczba dzieci w placówkach wsparcia dziennego.
9. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
10. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
11. Liczba dzieci powracających z systemu pieczy zastępczej do rodzin naturalnych.
12. Liczba osób usamodzielnionych.
13. Kwota wydatkowana na realizację różnych programów celowych ze wskazaniem źródeł finansowania.
14. Kwota wydatkowana na koszty utrzymanie dzieci w systemie pieczy zastępczej.
15. Kwota wydatkowana na koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
16. Kwota wydatkowana na pomoc społeczną skierowaną do rodzin wychowujących dzieci, w formie posiłku w szkole, opłat za przedszkole.

X. PRZEWDYWANE EFEKTY

Przewidywanym rezultatem działań zawartych w Programie będzie stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, ograniczenie szerzenia się patologii, zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego całych rodzin a także ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji, tym samym zapobieganie sytuacjom kiedy to dziecko zostaje umieszczone w pieczy zastępczej.

XI. PODSUMOWANIE

Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Miedziana Góra oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu też własnej aktywności i potencjału jaki posiada. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Programu jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowanie interdyscyplinarnych działań.

**Przewodniczący
Rady Gminy**

mgr Rafał Micigolski

